SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2518

av Liza-Maria Norlin (KD)

Pojkars skolgång

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för en nationell utredning om pojkars skolgång för att identifiera orsaker till att pojkar halkar efter och föreslå åtgärder och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Trots att den svenska skolan ska ge alla elever likvärdiga möjligheter att lyckas kvarstår betydande skillnader mellan pojkars och flickors skolresultat. Skolverkets rapport Könsskillnader i skolresultat visar att flickor sedan lång tid tillbaka i genomsnitt uppnår högre betyg än pojkar i de flesta ämnen och att skillnaderna inte fullt ut kan förklaras av resultaten på nationella prov. Samtidigt konstateras att orsakerna bakom könsskillnaderna är komplexa och att det fortfarande finns behov av mer kunskap om vilka faktorer som påverkar pojkars skolprestationer.

Under senare år har regeringen genomfört ett flertal skolreformer med fokus på förbättrade kunskapsresultat, stärkt läsundervisning, tidiga stödinsatser, screening av elevers kunskapsutveckling och mer lärarledd undervisning. Reformernas inriktning har delvis motiverats av att vissa elevgrupper riskerar att inte nå kunskapsmålen, där pojkar ofta lyfts fram som en särskilt utsatt grupp.

Att pojkar generellt presterar sämre än flickor i skolan är ingen ny företeelse. Däremot har frågan först på senare tid fått ett tydligare politiskt fokus. Samtidigt förs en växande diskussion om sambandet mellan skolmisslyckanden, utanförskap och risken att unga rekryteras till kriminella miljöer. Även om orsakerna till kriminalitet är många och komplexa kan bristande skolgång och upplevelsen av att misslyckas i skolan öka sårbarheten hos unga människor.

Varje barn ska ges så goda förutsättningar som möjligt att lyckas i skolan. Därför finns det skäl att genom en nationell utredning närmare analysera varför pojkar som grupp halkar efter i skolresultaten och om dagens stödinsatser är tillräckliga. En sådan utredning bör även undersöka om skolans organisation, pedagogiska arbetssätt eller andra strukturella faktorer bidrar till skillnaderna.

Flera tänkbara förklaringar har lyfts fram i forskning och samhällsdebatt. Det handlar bland annat om skillnader i studiemotivation, läsvanor och hemmiljö, den låga andelen manliga lärare och förebilder i skolan samt eventuella biologiska och kognitiva skillnader som kan påverka lärande och mognad. Forskning har också visat att ökad fysisk aktivitet kan ha särskilt positiva effekter på pojkars skolprestationer. Samtidigt saknas fortfarande en samlad nationell analys av vilka åtgärder som är mest effektiva för att minska skillnaderna.

För att säkerställa att skolan fungerar lika väl för pojkar som för flickor bör regeringen därför initiera en nationell utredning med uppdrag att kartlägga orsakerna till pojkars relativt svagare skolresultat samt lämna förslag på evidensbaserade åtgärder för att stärka deras möjligheter att nå skolans kunskapsmål.

Liza-Maria Norlin (KD)